

Warszawa, dnia 29 stycznia 2025 r.

Sygn. akt KR I R 28/24

DECYZJA Nr KR I R 28/24

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich w składzie:

Przewodniczący Komisji:

Arkadiusz Myrcha

Członkowie Komisji:

Christian Młynarek, Mirosław Józef Pampuch, Sławomir Potapowicz, Anna Tarczyńska, Adrian Wasilewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 stycznia 2025 r.,

sprawy w przedmiocie decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt KOC/■/Go/00 stwierdzającej nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 25 listopada 1952 r., nr GM.II-15W/106/52 odmawiającego przyznania byłemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Wileńskiej 11 nr hip. 753-Praga oraz zatwierdzającej ją decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 6 lipca 1953 r.,

z udziałem stron: Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie, J■
W■, M■ W■,

na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795),

orzeka:

stwierdzić nieważność decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt KOC/■/Go/00 w całości.

UZASADNIENIE

I. Przebieg postępowania administracyjnego przed Komisją.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2024 r. Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 w zw. z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawcze o sygn. KR I R 28/24 w sprawie decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt KOC/██/Go/00 stwierdzającej nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 25 listopada 1952 r., nr GM.II-15W/106/52 odmawiającego przyznania byłemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Wileńskiej 11 nr hip. 753-Praga oraz zatwierdzającej ją decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 6 lipca 1953 r.

Postanowieniami z tego samego dnia Komisja na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., zawiadomiła właściwe organy administracji oraz sądy o wszczęciu z urzędu postępowania rozpoznawczego w sprawie ww. nieruchomości oraz zwróciła się do Społecznej Rady z wnioskiem o wydanie opinii w przedmiocie ww. decyzji.

Zawiadomieniem z dnia 11 grudnia 2024 r. Komisja zawiadomiła strony postępowania o wszczęciu postępowania rozpoznawczego w sprawie ww. decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie.

Przedmiotowe postanowienia i zawiadomienia zostały ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 18 grudnia 2024 r.

Zawiadomieniem z dnia 10 stycznia 2025 r. poinformowano strony o zakończeniu postępowania rozpoznawczego i o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych materiałów oraz zgłoszonych żądań, na podstawie art. 10 k.p.a. Jednocześnie pouczone strony, że zawiadomienie to uznaje się za doręczone po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej. Przedmiotowe zawiadomienie zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 10 stycznia 2025 r.

Strony nie skorzystały z przysługującego im prawa, wynikającego z art. 10 k.p.a.

Społeczna Rada w dniu 27 stycznia 2025 r. przedstawiła opinię dotyczącą decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r.

II.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości.

1.1. Nieruchomość warszawska położona przy ulicy Wileńskiej 11 objęta była dawną księgą wieczystą nr 1967 oznaczoną jako „Nieruchomość na Przedmieściu Pradze nr 753” i stanowiła zabudowany plac o obszarze 1487 m².

Zgodnie z danymi z ewidencji gruntów powierzchnia dawnej nieruchomości hipotecznej wynosi 1544 m² a nie 1487 m², rozbieżność ta wynika z wielokrotnej odnowy ewidencji gruntów, natomiast przebieg granic nieruchomości stanowiącej dawną „Nieruchomość na Przedmieściu Pradze nr 753” nie uległ zmianie.

1.2. Obecnie nieruchomość stanowi działkę nr 91 z obrębu 4-13-06 o powierzchni 1544 m² uregulowaną w księdze wieczystej nr [REDACTED], której właścicielami są: Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy – udział 2/8, J [REDACTED] C [REDACTED] – udział 3/8 i W [REDACTED] C [REDACTED] – udział 3/8.

2. Dawni właściciele nieruchomości.

2.1. Właścicielem nieruchomości o numerze hip. 753 był P [REDACTED] U [REDACTED] F [REDACTED] (w aktach pisany również jako F [REDACTED]), który nabył tę nieruchomość na mocy aktu zeznanego w tym rejestrze w dniu 17 października 1934 r. za nr 34 tej księgi.

2.2. P [REDACTED] U [REDACTED] F [REDACTED] zmarł dnia 7 grudnia 1942 r. i należąca do niego powyższa nieruchomość przeszła drogą spadkobrania na własność S [REDACTED] F [REDACTED], L [REDACTED] z F [REDACTED] C [REDACTED] i E [REDACTED] z F [REDACTED] H [REDACTED], jako wnuków i jedynych spadkobierców P [REDACTED] U [REDACTED] F [REDACTED], a dzieci wcześniej zmarłego, bo w dniu 13 sierpnia 1942 r. N [REDACTED] F [REDACTED], syna P [REDACTED] U [REDACTED] F [REDACTED].

3. Sprzedaż praw i roszczeń.

3.1. W dniu 27 sierpnia 1946 r. została zawarta umowa sprzedaży (Rep. Nr 1074/46), na mocy której spadkobiercy dawnego właściciela: S [REDACTED] F [REDACTED], L [REDACTED] z F [REDACTED] C [REDACTED] i E [REDACTED] z F [REDACTED] H [REDACTED] „wszystkie swoje prawa odziedziczone w spadku po dziadku P [REDACTED] U [REDACTED] F [REDACTED] przez głowę swojego ojca N [REDACTED] F [REDACTED] do nieruchomości warszawskiej położonej przy ulicy Wileńskiej 11, oznaczonej numerem hipotecznym 735-Praga, czyli całą nieruchomość ze wszystkim tym, co na miejscu się znajduje i z prawa i natury lub przeznaczenia nieruchomości i jej przynależność stanowi, bez żadnych wyłączeń, a więc ze

wszelkimi prawami i obowiązkami wypływającymi z dekretu, sprzedali J[] D[], za cenę ogólną ówczesnych 1.030.000 złotych, przenoszą na nabywcę swoje prawa do przedmiotu niniejszej sprzedaży i zezwalają na przepisanie tych praw, a po zamknięciu postępowania spadkowego po P[] U[] F[] i tytułu własności powyższej nieruchomości wszędzie gdzie należy, w szczególności w wykazie hipotecznym na imię J[] D[]".

3.2. Postanowieniem z dnia 28 lutego 1948 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział Hipoteczny zamknął postępowanie spadkowe po P[]-U[] F[] vel F[] i uznał, że prawo do spadku udowodniły ww. wnuki spadkodawcy w częściach równych.

4. Objęcie gruntu na podstawie dekretu warszawskiego.

4.1. Objęcie przedmiotowego gruntu w posiadanie przez gminę nastąpiło na podstawie ogłoszenia o objęciu gruntów w posiadanie przez Gminę m.st. Warszawy z dnia 25 marca 1949 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej w sprawie obejmowania gruntów w posiadanie przez gminę m.st. Warszawy, w dniu 11 kwietnia 1949 r. tj. z dniem wydania numeru organu urzędowego Zarządu m.st. Warszawy, w którym zamieszczono ogłoszenie (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy Nr 5 z dnia 11 kwietnia 1949 r.). Sześciomiesięczny termin na złożenie wniosku o przyznanie na gruncie prawa własności czasowej upływał z dniem 11 października 1949 r.

5. Wniosek dekretowy.

5.1. Na podstawie wniosku z dnia 31 marca 1949 r. złożonego w dniu 12 kwietnia 1949 r., L. dz. Nr 3390/49 przez J[] D[] – reprezentowanego przez J[] J[] M[] - administratora domu przy ulicy Wileńskiej 11, który działając na podstawie pełnomocnictwa Rep. 735/48 wniósł o przyznanie własności czasowej nieruchomości przy ulicy Wileńskiej 11 hip. nr 753. Umieszczone na wniosku znaczki potwierdzają, że została pobrana opłata administracyjna w wysokości 120,00 zł.

5.2. Nadto do ww. wniosku załączone zostało zaświadczenie Sądu Grodzkiego w Warszawie, Oddział Ksiąg Wieczystych z dnia 21 marca 1949 r. nr 238/49, z którego wynikało, że właścicielem nieruchomości położonej w Warszawie na Pradze przy ul. Wileńskiej 11, oznaczonej w księdze wieczystej nr [] jako „Nieruchomość na Przedmieściu Pradze Nr 753”, według stanu na dzień 19 marca 1949 r., był J[] D[], na podstawie wniosku z dnia 17 lutego 1948 r. nr 939/48 i postanowienia z dnia 28 lutego 1948 r.

6. Darowizna dokonana przez J[] D[] – nabywcę praw i roszczeń.

6.1. Umową darowizny, sporządzoną w Państwowym Biurze Notarialnym w Warszawie w dniu 20 lutego 1953 r. Rep. Nr II-957/53, J. D. podarował nieruchomość w Warszawie przy ulicy Wileńskiej nr 11 to jest dom mieszkalny, murowany, czteropiętrowy oraz oficyny murowane, tudzież prawa i roszczenia do gruntu, bez żadnych wyłączeń, w stanie wolnym od wszelkich długów - córce M. Z. w 1/4 części i siostrzenicy K. C. – w 3/4 częściach w niepodzielnych częściach.

7. Umowa przelewu wierzytelności.

7.1. Umową przelewu z dnia 16 listopada 1954 r. Rep. Nr V- 9159/54, K. C. przełała - połowę całego odszkodowania za nieruchomość przy ulicy Wileńskiej 11, w tym „za wszelkie prawa wynikające z dekretu do gruntu i znajdujących się na nim zabudowań” - na rzecz S. M., S. D. i M. W., w równych między nimi częściach za kwotę 140 000 zł.

7.2. Pismem z dnia 16 listopada 1954 r. K. C. oświadczyła, że umowę zawartą w dniu 16 listopada 1954 r. odnośnie przelewu praw do odszkodowania za nieruchomość w Warszawie przy ul. Wileńskiej pod nr 11 nr hip. 753-Praga, uważa na równi ze sprzedażą udziału w tej nieruchomości, gdyż całkowitą cenę rynkową w dniu zawarcia umowy od Panów (S. M., S. D., M. W.) otrzymała i pokwitowała jej odbiór.

7.3. W dniu 9 września 1958 r. M. W. wniósł do Sądu Powiatowego dla Warszawy-Pragi pozew o unieważnienie umowy pisemnej w części, która jego dotyczy i zasądzenie od K. C. kwoty 46.666 zł. W trakcie prowadzonego postępowania Komisji nie udało się ustalić jak zakończyło się to postępowanie.

7.4. Prokuratura Powiatowa Dzielnicy Starego Miasta w Warszawie prowadziła śledztwo nr 2 Ds. 187/58, związane z zawartą w dniu 16.11.1954 r. umową, w sprawie o oszustwa z udziałem K. C., S. D. i S. M. Pokrzywdzonym był M. W. Brak akt prowadzonego postępowania – pozostało jedynie repertorium 2 Ds. Stare Miasto z 1958 r.

8. Postępowanie w zakresie rozpoznania wniosku o przyznanie własności czasowej.

8.1. Orzeczeniem administracyjnym z dnia 25 listopada 1952 r., nr Gm-II-15W/106/52 Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie odmówiło J. D. przyznania prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej przy ul. Wileńskiej 11 oznaczonej nr hip. 753 – Praga i jednocześnie stwierdziło, że wszystkie budynki znajdujące się na

powyższym gruncie przeszły na własność Skarbu Państwa, bo zaszła konieczność przejęcia omawianej posesji na cele publiczne.

8.2. Decyzją z dnia 6 lipca 1953 r., nr MT-IV-1-2692-1/53 Ministerstwo Gospodarki Komunalnej orzeczenie Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie utrzymało w mocy.

9. Decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławcze w Warszawie.

9.1. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie decyzją z dnia 22 maja 2001 r. nr KOC/██/Go/00 - na wniosek M██ W██, reprezentowanego przez pełnomocnika M██ P██ - stwierdziło nieważność decyzji (orzeczenia administracyjnego) Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy z dnia 25 listopada 1952 r. oraz zatwierdzającej ją decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 6 lipca 1953 r. – jako wydanych z rażącym naruszeniem prawa.

9.2. Pismem z dnia 21 września 2017 r. Biuro Spraw Dekretowych Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy wystąpiło do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie o wszczęcie z urzędu postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r. nr KOC/██/Go/00, ponieważ decyzja została wydana na wniosek i skierowana do osoby nieuprawnionej M██ W██. Sprawa została zarejestrowana przed sygn. KOC/5753/Go/17.

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2025 r. nr KOC/5753/Go/17, Samorządowe Kolegium Odwoławczego w Warszawie na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. zawiesił postępowanie administracyjne do czasu przekazania Kolegium prawomocnej decyzji Komisji.

10. Decyzja reprivatyzacyjna.

10.1. Prezydent m.st. Warszawy decyzją nr 480/GK/DW/2013 z dnia 26 listopada 2013 r., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12 kwietnia 1949 r. złożonego przez J██ M██, działającego w imieniu i na rzecz J██ D██ o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Wileńskiej 11, uregulowanej w KW nr 1967, dawne oznaczenie jako „Nieruchomość na Przedmieściu Pradze nr 753”:

- w pkt I decyzji orzekł o ustanowieniu na lat 99 prawa użytkowania wieczystego do zabudowanego gruntu o powierzchni 1544 m², położonego w Warszawie przy ul. Wileńskiej 11, oznaczonego jako działka nr 91 w obrębie 4-13-06, uregulowanego obecnie w księdze wieczystej nr █████, na rzecz: J██ C██ w udziale wynoszącym 3/8 części, W██ C██ w udziale wynoszącym 3/8 części i Skarbu Państwa w udziale wynoszącym

2/8 części;

-w punkcie II decyzji ustalił czynsz symboliczny z tytułu ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu opisanego w pkt I decyzji w wysokości 1544 zł (zgodnie z uchwałą nr XVIII/579/2007 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 8 listopada 2007 r.).

-w pkt VI-XI decyzji ustanowił postanowienia zawierające elementy cywilno-prawne.

10.2. Komisja odnośnie ww. decyzji Prezydenta m.st. Warszawy prowadzi postępowanie rozpoznawcze pod sygn. akt KR I R 17/24. W tym przedmiocie zostanie wydana odrębna decyzja.

10.3. Decyzja powyższa została wykonana zawarciem umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste na rzecz J[REDAKTED] C[REDAKTED], W[REDAKTED] C[REDAKTED] i Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prezydenta m.st. Warszawy – akt notarialny z dnia 21 kwietnia 2015 r., Rep. A nr 4745/2015.

10.4. Zaświadczeniem wydanym, w trybie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, przez Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 31 stycznia 2023 r., przekształcono prawo użytkowania wieczystego w prawo własności.

W dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości prawo własności ujawnione jest na rzecz: Skarbu Państwa – reprezentowanego przez Prezydenta m.st. Warszawy, J[REDAKTED] C[REDAKTED] i W[REDAKTED] C[REDAKTED].

11. Zgromadzony materiał dowodowy.

Komisja ustaliła stan faktyczny w przedmiotowej sprawie na podstawie materiału dowodowego w postaci: akt postępowania rozpoznawczego KR I R 28/24, akt Prezydenta m.st. Warszawy, tj. akt własnościowych dotyczących postępowania zainicjowanego wnioskiem dekretowym opisanych jako nieruchomość przy ulicy Wileńskiej 11 i akt w 1 teczce opisanych jako: BM-WO.680.49.2017.TRA i dwóch skoroszytach: BM-SP-GSP-VI.6820.36.2016.TRA, GK-SP-GSP-I.6820.490.2013.APO; akt Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie o sygnaturze: KOC/5040/Go/15, KOC/5753/Go/17, KOC/[REDAKTED]/Go/00, KOC/2641/Go/02 i KOC/3637/Go/08; odpisu akt dawnej księgi hipotecznej Nr 753-Praga, poświadczonych za zgodność z oryginałem akt z Archiwum Państwowego w Warszawie Repert. hip. Nr 413 i Nr 425 tom II nr 753 Praga (2 duże pliki formatu A-3), uwierzytelnionych za zgodność kserokopii akt Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy Pragi-Północ w Warszawie o sygn. akt VII Ns 445/86, akt Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie Wydział Ksiąg Wieczystych ze zbioru dokumentów KW nr 1967, kserokopii akt Sądu Rejonowego dla

Warszawy - Mokotowa w Warszawie o sygn. akt I Ns II 906/53, kserokopii akt Sądu Rejonowego dla Warszawy - Pragi w Warszawie o sygn. akt I Ns II 236/94, kserokopii akt Sądu Rejonowego w Łomży sygn. akt I Ns 663/95, kserokopii akt Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. akt II Ns 3430/99, kserokopii akt Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie o sygn. akt VI Ns 390/15; kserokopii akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie I Wydział Cywilny o sygn. akt I C 103/16; kserokopii akt Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla m.st. Warszawy; kserokopii poświadczonych akt 2 pliki z Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy Biura Organizacji Urzędu Wydział Archiwum; kserokopii repertorium 2 Ds. Stare Miasto z 1958 r. (trzy karty A-3); kserokopii akt zestawienia lokali zasiedlonych i pustostanów lokali mieszkalnych na dzień 30.09.2014 r., kserokopii akt z Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie sygn. 3042-6.Pc.368.2024.

Powyższe dokumenty Komisja uznała za wiarygodne, co do okoliczności w nich wskazanych.

III.

Po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

1. Złożenie wniosku przez podmiot nieuprawniony.

1.1. Jak wynika z treści art. 7 ust. 1 dekretu ustawodawca wyróżnił cztery kategorie podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku dekretowego, tzn.: dotychczasowych właścicieli gruntów, prawnych następców właścicieli - będących w posiadaniu gruntu, osoby prawa dotychczasowego właściciela reprezentujące oraz użytkowników gruntu - jeżeli chodzi o grunty oddane na podstawie obowiązujących przepisów w zarząd i użytkowanie. Zgodnie zaś z treścią art. 7 ust. 2 dekretu gmina uwzględni wniosek, jeżeli korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, a jeżeli chodzi o osoby prawne - ponadto, gdy użytkowanie gruntu zgodnie z jego przeznaczeniem w myśl planu zabudowania nie pozostaje w sprzeczności z zadaniami ustawowymi lub statutowymi tej osoby prawnej. Zdaniem Komisji przedmiotowe przepisy muszą być przy tym wykładane ściśle, bez możliwości stosowania analogii i innych form wykładni rozszerzającej, a skutkującej rozszerzeniem kręgu podmiotów mogących zainicjować postępowanie dekretowe i uzyskać prawo użytkowania wieczystego.

1.2. W judykaturze wskazano przy tym, że orzeczenie dekretowe rozstrzygające w przedmiocie wniosku złożonego przez osoby nie należące do kręgu podmiotów do tego legitymowanych, a wymienionych w art. 7 ust. 1 dekretu, w sposób rażący - w rozumieniu art.

156 § 1 pkt 2 k.p.a.- narusza prawo, czyli art. 7 ust. 1 i 2 wymienionego dekretu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 listopada 2010 r., I OSK 1133/10). Jeżeli (...) kwestionowana decyzja (*dopisek: decyzja odmawiająca stwierdzenia nieważności decyzji odmawiającej ustanowienia prawa użytkowania wieczystego*) została wydana po rozpoznaniu wniosku o przyznanie prawa własności czasowej do nieruchomości warszawskiej, (...), bez rozważenia, czy pochodzi on od podmiotu, który z takim wnioskiem mógł wystąpić, czyli takiego, który był prawnie właściwy do jego złożenia, (...), niewątpliwie musi być uznana za wadliwą i to w tak poważnym stopniu, iż możliwe jest rozważenie, czy zachodzi przesłanka z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. (...). Wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego podmiotu nieuprawnionego nie powinien (...) doprowadzić do merytorycznego rozstrzygnięcia, tak pozytywnego, jak i negatywnego, lecz do stwierdzenia bezprzedmiotowości postępowania. Już tylko sam fakt wydania decyzji rozstrzygającej wniosek pochodzący od podmiotu nieuprawnionego, nawet gdyby nie było konieczne dokonanie innych, wskazanych wyżej ustaleń, stanowi okoliczność uzasadniającą przyjęcie, że zaistniała przesłanka określona w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 marca 2005 r., OSK 8/04). Z kolei w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 maja 2014 r., I OSK 2596/12, zaakceptowano stanowisko, wedle którego: należało stwierdzić nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy, a odmawiającego dotychczasowym właścicielom nieruchomości prawa własności czasowej, ze względu na fakt, iż nie złożyli oni wniosku o ustanowienie tego prawa, a więc postępowanie administracyjne wszczęte zostało z rażącym naruszeniem prawa, bo bez wniosku uprawnionych podmiotów.

1.3. Przedkładając powyższe na realia niniejszej sprawy, podkreślić należy, że właścicielami na dzień 21 listopada 1945 r. byli spadkobiercy dawnego właściciela: S ■■■■■, F ■■■■■, L ■■■■■ z F ■■■■■ C ■■■■■ i E ■■■■■ z F ■■■■■ H ■■■■■. Zatem w niniejszej sprawie wniosek dekretowy wspólnie lub oddzielnie mogli złożyć wyłącznie oni lub ich spadkobiercy. Tymczasem pismo tego rodzaju w dniu 12 kwietnia 1949 r. złożył J ■■■■■ D ■■■■■, inicjując tym samym postępowanie o przyznanie prawa własności czasowej na podstawie przepisów dekretu. Swą legitymację do podjęcia tego rodzaju czynności wywodził on z umowy cywilnoprawnej z 1946 r. Tymczasem, niemożliwym jest zbycie uprawnień przyznanych przez przedmiotowy akt prawny, a tym samym niemożliwym jest zbycie interesu prawnego i statutu strony postępowania dekretowego, o czym szerzej w pkt. 2. rozważań prawnych. Zatem niniejsze czynności prawne nie dawały J ■■■■■ D ■■■■■ uprawnień do skutecznego złożenia wniosku dekretowego. To zaś prowadziło do konkluzji, zgodnie z którą postępowanie administracyjne odnośnie przyznania użytkowania wieczystego do nieruchomości położonej przy ul. Wileńskiej

11 zostało wszczęte przez podmiot nieposiadający przymiotu strony. Jako takie winno być ono umorzone ze względu na swą bezprzedmiotowość na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. w zw. z art. 7 ust. 1 i 2 dekretu. Wydanie zaś w tym zakresie rozstrzygnięcia merytorycznego wyczerpywało przesłankę nieważności określoną w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z 9 marca 2017 r.

2. Rażące naruszenie art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego w zw. z art. 28 k.p.a.

2.1. Komisja stwierdza, że decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt KOC/■/Go/00 jest wadliwa, również z tego powodu, że stroną tej decyzji była osoba, która nie posiadała interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a. w zw. z art. 7 ust. 1 dekretu.

2.2. Przepisem definiującym pojęcie strony postępowania administracyjnego, w tym również strony postępowania o przyznanie prawa użytkowania wieczystego na podstawie przepisów dekretu warszawskiego jest art. 28 k.p.a. Zgodnie z jego treścią stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Jak przyjęto w orzecznictwie, pojęcie strony, jakim posługuje się art. 28 k.p.a., może być wyprowadzone tylko z przepisów prawa materialnego, czyli z normy prawnej, która stanowi podstawę ustalenia uprawnienia lub obowiązku (por. wyrok NSA z 19 stycznia 1995 r., sygn. akt I SA 1326/93). W przypadku spraw dekretowych tego rodzaju regulacją jest art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego. Stosownie do jego treści: dotychczasowy właściciel gruntu, prawni następcy właściciela, będący w posiadaniu gruntu, lub osoby prawa jego reprezentujące, a jeżeli chodzi o grunty oddane na podstawie obowiązujących przepisów w zarząd i użytkowanie - użytkownicy gruntu mogą w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia w posiadanie gruntu przez gminę zgłosić wnioski o przyznanie na tym gruncie jego dotychczasowemu właścicielowi prawa wieczystej dzierżawy z czynszem symbolicznym lub prawa zabudowy za opłatą symboliczną.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że organ prowadzący postępowanie ma tak ustalić stan faktyczny sprawy, aby był on zgodny z rzeczywistością. W szczególności jest obowiązany dokonać wszechstronnej oceny okoliczności konkretnego przypadku na podstawie analizy całego materiału dowodowego, a stanowisko wyrażone w decyzji uzasadnić w sposób wymagany przez przepisy k.p.a. (tak: NSA w wyroku z 26 maja 1981 r., sygn. akt SA 810/81). Przepis art. 28 k.p.a. nie wypowiada się przy tym wprost na temat skutków różnego rodzaju zdarzeń o charakterze cywilnoprawnym, w tym umów na możliwość przypisania danemu podmiotowi statutu strony postępowania administracyjnego.

2.3. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30 czerwca 2022 r. (sygn. akt I OPS 1/22), zapadłą w składzie siedmiu sędziów, która w ocenie Komisji ostatecznie rozstrzygnęła to zagadnienie. W orzeczeniu tym wskazano, że *„stosunki administracyjnoprawne mają charakter jednostronny ściśle powiązany z władczymi kompetencjami organów administrujących (...) Źródłem sytuacji prawnych w prawie administracyjnym mogą być wyłącznie normy prawne i jedynie bezpośredni związek interesu indywidualnego z tymi normami pozwala kwalifikować go jako interes prawny. Skutki czynności prawnej dokonanej przez podmioty prawa cywilnego samoistnie nie stanowią źródła interesu prawnego w przestrzeni prawa administracyjnego”*. Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że *„dla uzyskania przymiotu strony, w rozumieniu art. 28 k.p.a., konieczne jest istnienie normy prawa materialnego, która łączyłaby z faktem zawarcia umowy przelewu wierzytelności skutek w postaci przypisania nabywcy wierzytelności interesu prawnego”*.

2.4. Wyżej przytoczony pogląd prawny potwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie sygn. I OSK 2034/20 i I OSK 2875/20, odnoszących się bezpośrednio do roszczeń dekretowych. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego *„przepisy dekretu warszawskiego nie normują (...) skutków prawnych nabycia praw określonych w tym dekrete przez osoby, które zawarły takie umowy. Przedmiotem tych umów nie jest bowiem prawo własności gruntu nieruchomości warszawskiej, skoro według art. 1 powołanego dekretu, wszelkie grunty na obszarze m.st. Warszawy przeszły na własność gminy m.st. Warszawy (...). Skutki prawne wspomnianych wyżej umów w sferze podmiotowej dla wydania decyzji na podstawie dekretu warszawskiego o przyznaniu praw określonych w tym dekrete należy zatem ocenić przez pryzmat przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, tj. przez pryzmat art. 28 k.p.a., w którym przymiot strony postępowania administracyjnego został oparty przez ustawodawcę na przysługiwaniu interesu prawnego lub obowiązku, którego dotyczy to postępowanie. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że „przepisy dekretu warszawskiego nie kreują normy materialnoprawnej przypisującej stronom umowy nabycia praw i roszczeń interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym prowadzonym na podstawie tego dekretu w celu przyznania praw określonych w tym dekrete. Takiej normy materialnoprawnej, mającej zastosowanie do dekretu warszawskiego, nie kreują także inne akty prawne. Norma taka nie wynika również z przepisów prawa cywilnego. Sama bowiem podstawa cywilnoprawna zawarcia takiej umowy - w kontekście przedstawionej powyżej analizy - nie tworzy interesu prawnego w procedurze administracyjnej prowadzonej na podstawie dekretu warszawskiego”*.

W rezultacie Sąd ten stwierdził, że *„uznanie tych umów za skuteczną podstawę,*

w rozumieniu prawa administracyjnego, do przyznania praw powołaną decyzją osobom wskazanym w tych umowach, jako nabywcom praw i roszczeń, stanowiło zatem rażące naruszenie art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego, określającego podmiotowy zakres przyznania prawa do gruntu nieruchomości warszawskiej, co wyczerpuje przesłankę nieważności określoną w art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a. także w powiązaniu z art. 30 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.”.

Analogiczne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny w swoich orzeczeniach z dnia 29 sierpnia 2022 r., sygn. akt I OSK 707/20 i I OSK 1717/20; z dnia 6 października 2022 r. sygn. I OSK 999/21 i I OSK 1578/21 oraz z dnia 7 lutego 2023 r. sygn. akt I OSK 1180/21, I OSK 1444/21, I OSK 1363/21, I OSK 1170/21.

Analizując wyżej opisane wyroki, stwierdzić należy, iż korespondują one z dotychczasowym ogólnym dorobkiem doktryny i orzecznictwa, jak i znajdują swe potwierdzenie w literalnej wykładni art. 7 dekretu, który wprost wskazuje, że osobą, na rzecz której można ustanowić prawo użytkowania wieczystego, jest dotychczasowy właściciel gruntu lub jego następcy prawni posiadający grunt. Nadto zawarte w tych orzeczeniach wywody odpowiadają charakterowi dekretu. Logicznym jest bowiem przyjęcie, że art. 7 dekretu kreuje prawo podmiotowe o charakterze administracyjnoprawnym, nie zaś roszczenie cywilnoprawne typowe dla aktu prawnego z zakresu prawa prywatnego.

2.5. Ostateczne potwierdzenie, że nabywcom praw i roszczeń wynikających z dekretu warszawskiego nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 k.p.a. do uzyskania prawa użytkowania wieczystego w postępowaniu administracyjnym o wydanie decyzji na podstawie art. 7 ust. 2 i 3 powołanego dekretu stanowi uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 kwietnia 2024 r., I OPS 1/23. W tej sprawie wszczętej na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego podjął następującą uchwałę: "Stronie umowy przelewu wierzytelności określonej w art. 7 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. z 1945 r. Nr 50, poz. 279 z późn. zm.), nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.) do uzyskania prawa użytkowania wieczystego w postępowaniu administracyjnym o wydanie decyzji na podstawie art. 7 ust. 2 i 3 powołanego dekretu". Jest to następstwem uznania przez skład powiększony, że uprawnienie restytucyjne wynikające z art. 7 ust. 1 i 2 dekretu przysługuje wyłącznie osobie, która utraciła prawo własności, ewentualnie jej spadkobiercom.

W uchwale tej potwierdzono jedynie ukształtowaną i ugruntowaną na przestrzeni wielu

dziesiątek lat wykładnię przysługiwania interesu prawnego w sferze prawa administracyjnego na podstawie normy prawa materialnego. Jak zaznaczył w uchwale sąd, to właśnie analiza dotychczasowego orzecznictwa sądowego wskazuje, że niekwestionowanym źródłem interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym jest prawo materialne, a nie wyłączenie skutek czynności cywilnoprawnej, dla której ustawodawca nie przewidział w prawie administracyjnym, w tym w dekrete warszawskim, jakichkolwiek odniesień. Co ważne, uchwała ta w żaden sposób nie niweczy zawartych umów, ponieważ nie dotyczy skutków prawnych tych umów w sferze cywilnoprawnej. Uchwała dotyczy wyłącznie kwestii niedopuszczalności traktowania tych umów za źródło interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym prowadzonym na podstawie dekretu.

Zdaniem NSA (zgodnie ze stanowiskiem zaprezentowanym w ww. uchwale) tylko dotychczasowy właściciel gruntu lub jego spadkobiercy korzystają z ochrony konstytucyjnej przewidzianej, odpowiednio: w art. 21 ust. 2 Konstytucji RP (ochrona praw słuszenie nabytych) i w art. 21 ust. 1 Konstytucji RP (ochrona prawa dziedziczenia). Przypisywanie nabywcom singularnym ochrony w sferze prawa publicznego nie ma żadnych racjonalnych podstaw jako rzekomy wyraz zachowania konstytucyjnej zasady pewności prawa i zaufania do prawodawcy (art. 2 Konstytucji RP). Podmiotowy zakres norm prawa administracyjnego nie może być kreowany, czy modyfikowany przez adresatów norm na mocy ich zgodnej woli wyrażonej w umowie cywilnoprawnej. Nie jest dopuszczalne modyfikowanie prawa opartego na administracyjnej metodzie regulacji reglamentowanej m.in. konstytucyjną zasadą praworządności (art. 7 Konstytucji RP).

2.6. NSA wskazał, że pogląd wyrażony w powyższej uchwale odnosi się także do umów cywilnoprawnych zawartych od dnia wejścia w życie dekretu w 1945 r. do 1980 r. Uznał on, że wadliwa praktyka organów administracji traktowania umów cywilnoprawnych jako źródła interesu prawnego w prowadzonych postępowaniach administracyjnych nie była przed 1980 r. poddana sądowej kontroli decyzji administracyjnych, a pomimo długiego czasu trwania, nie została usankcjonowana w obowiązującym prawie. W orzecznictwie sądowym wydanym po 1980 r. nie było natomiast wnikliwej analizy podmiotowego zakresu uprawnienia z art. 7 ust. 1 i 2 dekretu. Zatem nabywcy singularni nie mogą liczyć na skuteczne zaspokojenie przez Państwo ich praw i nie korzystają z ochrony określonej w art. 1 Protokołu nr 1 do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Powyższe znalazło odzwierciedlenie w wyroku NSA z dnia 28 czerwca 2024 r. I OSK 677/22, w którym jednoznacznie wskazano, że osobom, które nabyły prawa i roszczenia na podstawie umów z lat 50-tych nie przysługuje status strony do uzyskania prawa użytkowania

wieczystego w postępowaniu administracyjnym o wydanie decyzji na podstawie art. 7 ust. 2 i 3 dekretu warszawskiego. Również WSA w Warszawie w wyroku z dnia 15 października 2024 r. I SA/Wa 1498/23 (ul. Saska 54), zaznaczył, że ww. uchwała nie odnosi się tylko do umów dotyczących zbywania praw i roszczeń zawieranych obecnie. Uchwała ta ma zastosowanie do wszystkich spraw, także co do umów zawieranych w latach 50-tych.

2.7. Należy również zauważyć, że powoływana uchwała, nie odnosi się tylko do współcześnie rozpatrywanych wniosków o przyznanie prawa użytkowania wieczystego. Już z samej jej treści wynika możliwość kwestionowania decyzji reprivatyzacyjnych wydanych przed jej opublikowaniem, w granicach wynikających z przepisów prawa. Podnieść trzeba, że NSA wskazując w uchwale na istnienie granic czasowych stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnych odnosił się jedynie do trybów nadzwyczajnych w k.p.a. Natomiast postępowanie prowadzone przed Komisją jest postępowaniem nadzwyczajnym (ekstraordynaryjnym). Zgodnie z treścią art 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z wyłączeniem art. 8 § 2, art. 13, art. 25, art. 31, art. 96a-96n, art. 114-122h, art. 127-144 i art. 156 § 2 tej ustawy. W związku z tym, w postępowaniu przed Komisją wyłączony jest przepis art. 156 § 2 k.p.a. który stanowi, że nie stwierdza się nieważności decyzji z przyczyn wymienionych w § 1, jeżeli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło dziesięć lat, a także gdy decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne. Na potwierdzenie powyższego należy w tym miejscu powołać się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 września 2024 r. sygn. akt: I OSK 444/21, w którym podano, że: „...z punktu widzenia przepisów ustawy reprivatyzacyjnej data wydania decyzji kontrolowanej przez Komisję jest irrelevantna, a jej zastosowanie wiąże się z wystąpieniem skutków wskazanych w ustawie. W ocenie składu poszerzonego należy zwrócić uwagę na wewnętrzną systematykę art. 30 ust. 1 ustawy reprivatyzacyjnej, w którym zawarto katalog przesłanek charakterystyczny dla nadzwyczajnych trybów wznowienia postępowania i stwierdzenia nieważności decyzji, które z istoty tych trybów odnoszą się do okoliczności faktycznych mających miejsce przed dniem wejścia w życie ustawy reprivatyzacyjnej. Odnotowano przy tym, że zasady wyrażone w Konstytucji RP, w tym wynikająca z jej art. 2 zasada ochrony praw nabytych nie mają charakteru absolutnych i możliwe są od nich wyjątki w postaci możliwości wstecznego zastosowania nowych przepisów w celu zastosowania środków naprawczych przy spełnieniu warunków wypracowanych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Skład orzekający wskazał także, że sam tytuł ustawy reprivatyzacyjnej zawiera istotną deklarację istotnych celów i motywów usuwania skutków decyzji wydanych przed wejściem w życie tej ustawy. Okoliczności

te zdaniem składu poszerzonego wskazują wyraźnie, że intencją ustawodawcy było wyposażenie Komisji w kompetencje do stwierdzenia nieważności lub uchylenia decyzji reprywatyzacyjnych które były wydane przed wejściem w życie ustawy reprywatyzacyjnej, w oparciu o przesłanki, które nie obowiązywały w chwili wydania decyzji reprywatyzacyjnych.” (tożsame wnioski wywiódł Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 września 2024 r., w sprawie o sygn. akt: I OSK 239/21).

2.8. Uwagę trzeba zwrócić również na to, że w uchwale z dnia 10 kwietnia 2024 r. I OPS 1/23, co prawda NSA nie wypowiedział się dosłownie co do tego, czy takie naruszenie jest rażącym naruszeniem prawa, jednakże w motywie 29 ww. uchwały odwołał się do trybu kwestionowania takich decyzji reprywatyzacyjnych poprzez stwierdzanie ich nieważności i wskazał wprost, że w sądowej praktyce orzeczniczej wydanie decyzji wobec podmiotu niebędącego stroną tej decyzji stanowi przyczynę nieważności decyzji administracyjnych. Zatem nie ulega wątpliwości, że NSA uznał, że analizowana kwestia wynikania interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym z normy prawa materialnego dot. decyzji nieważnych, a nie decyzji wadliwych, a więc zaadresowanie decyzji reprywatyzacyjnej do nabywcy praw i roszczeń jako kwalifikowane naruszenie prawa, jest podstawą stwierdzenia nieważności decyzji reprywatyzacyjnej. Co więcej, już po wydaniu powyższej uchwały, Naczelny Sąd Administracyjny w orzeczeniu z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt I OSK 1055/20 (ul. Wilcza/Skorupki) wyraźnie wskazał, że przyznanie prawa użytkowania wieczystego decyzją administracyjną wydaną na podstawie art. 7 dekretu na rzecz osoby która nabyła roszczenia stanowi „*rażące naruszenie prawa, w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a. – w postaci: art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego w zw. z art. 28 k.p.a., określającego kto może być stroną postępowania administracyjnego*”.

2.9. Stanowisko zajęte w powyższej uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego ma oczywiście moc wiążącą w stosunku do wszystkich składów orzekających (art. 269 § 1 p.p.s.a.). Również Komisja jest związana poglądem wyrażonym w tej uchwale.

2.10. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie decyzją z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt KOC/Go/00 stwierdziło nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 25 listopada 1952 r., odmawiającego przyznania byłemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu przedmiotowej nieruchomości oraz zatwierdzającej ją decyzji z dnia 6 lipca 1953 r. Powyższa decyzja została wydana po rozpatrzeniu wniosku M W, który w ocenie organu mógł skutecznie ubiegać się o zbadanie kwestionowanej decyzji w trybie nadzoru, na podstawie umowy przelewu

wierzytelności z dnia 16 listopada 1954 r. na mocy której przelano m.in. na jego rzecz wszelkie prawa wynikające z dekretu do gruntu i znajdujących się na nim zabudowań. Stanowisko organu nie było jednak prawidłowe. Osoba ta nie miała interesu prawnego do występowania w charakterze strony w ww. postępowaniu. W ocenie Komisji, skoro w stanie faktycznym sprawy, dawnymi właścicielami nieruchomości byli spadkobiercy po P [REDAKTOWANE] U [REDAKTOWANE] F [REDAKTOWANE] to prawo do bycia stroną w postępowaniu przysługiwało wyłącznie im, a nie podmiotowi, który w 1954 r. w drodze umowy cywilnoprawnej nabył prawa do tej nieruchomości. Organ zatem niesłusznie uznał nabywcę praw i roszczeń, tj. M [REDAKTOWANE] W [REDAKTOWANE] za stronę swojego postępowania, pomimo że nie posiadał on w tym zakresie interesu prawnego.

Komisja zwraca w tym miejscu uwagę, że Prezydent m.st. Warszawy w decyzji reprivatyzacyjnej nr 480/GK/DW/2013 nie uznał za strony postępowania nabywców praw i roszczeń z umowy z dnia 16 listopada 1954 r. tj. m.in. M [REDAKTOWANE] W [REDAKTOWANE]. Oceniając ogólnie to stanowisko organu oraz biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności (w tym literalną treść umowy, próbę uchylenia się od skutków zawartej umowy, ww. uchwałę), stwierdzić należy, iż w tym przypadku postąpił on słusznie nie uznając ich za strony swojego postępowania, choć niekonsekwentnie skoro jednocześnie za strony uznał J [REDAKTOWANE] C [REDAKTOWANE] i W [REDAKTOWANE] C [REDAKTOWANE], a więc nabywców z umowy z 1953 r. Jednakże, mając na uwadze ww. uchwałę NSA, podkreślić należy, że samo odmówienie przez Prezydenta m.st. Warszawy statusu strony m.in. M [REDAKTOWANE] W [REDAKTOWANE], było prawidłowe. Jednocześnie powinna temu towarzyszyć odmowa uznania za strony postępowania: J [REDAKTOWANE] C [REDAKTOWANE] i W [REDAKTOWANE] C [REDAKTOWANE]. Jak bowiem wynika z wykładni przedstawionej przez skład powiększony, nabywca roszczeń nie może być stroną postępowania dekretowego.

Końcowo należy również zwrócić uwagę na skutki społeczno-gospodarcze, które zaistniały w wyniku wadliwej decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie. Wyeliminowanie przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 25 listopada 1952 r., oraz zatwierdzającej ją decyzji Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 6 lipca 1953 r. – jako wydanych z naruszeniem prawa otworzyło drogę dla Prezydenta m.st. Warszawy do rozpatrzenia wniosku byłych współwłaścicieli hipotecznych o przyznanie im za czynszem symbolicznym prawa własności czasowej do terenu nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Wileńskiej 11. Natomiast w realiach niniejszej sprawy przedmiotowa decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego jako decyzja wydana z rażącym naruszeniem prawa nie mogła Prezydentowi m.st. Warszawy zezwolić na rozpatrzenie wniosku dekretowego.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wydanie decyzji z dnia 22 maja 2001 r.

na wniosek nabywcy praw i roszczeń na podstawie umowy cywilnoprawnej stanowi rażące naruszenie art. 7 ust. 1 dekretu w zw. z art. 28 k.p.a. co wyczerpuje przesłankę nieważności określoną w art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a.

3. Podstawy prawne wydania decyzji Komisji.

3.1. Komisja, dostrzegając powyższe nieprawidłowości, uznała, że organ wydając decyzję z dnia 22 maja 2001 r., w sposób rażący naruszył: art. 7 ust. 1 i 2 dekretu oraz art. 28 k.p.a.

3.2. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3 a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja wydaje decyzję, w której stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych.

W myśl art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-4, jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Artykuł ten nawiązuje do art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., stosownie do treści którego organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa.

3.3. Według Komisji, w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki determinujące konieczność stwierdzenia nieważności decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt KOC/ /Go/00, z powodu wydania jej z rażącym naruszeniem prawa. Jak bowiem stwierdzono powyżej, w rozpoznawanym przypadku organ błędnie ustalił, że osoba wskazana w ww. decyzji była stroną postępowania oraz że w sprawie skutecznie złożono wniosek dekretowy. Komisja wskazuje, że przedmiotowy stan faktyczny oraz uchybienia popełnione przy wydawaniu ww. decyzji mające charakter rażącego naruszenia prawa uzasadniały stwierdzenie nieważności decyzji w całości.

3.2. Kontrolowana decyzja reprivatyzacyjna nie wywołała nieodwracalnych skutków prawnych w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z 9 marca 2017 r. Zgodnie z tym przepisem, przeniesienie prawa własności albo prawa użytkowania wieczystego nieruchomości warszawskiej ma się odbyć na osobę trzecią, aby rozpatrywać wystąpienie nieodwracalnych skutków prawnych. W niniejszej sprawie, nie wystąpiły nieodwracalne skutki prawne, bowiem prawo użytkowania wieczystego nie zostało zbyte na osoby trzecie. Tym samym zachodziły podstawy do stwierdzenia nieważności przedmiotowej decyzji.

4. Strony postępowania.

4.1. Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 28 k.p.a. stroną

jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

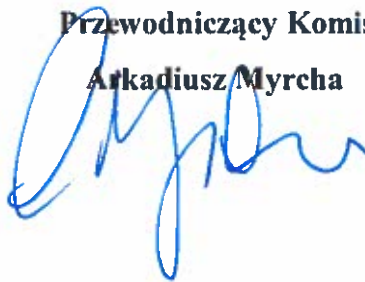
Z uwagi na powyższe, za stronę przedmiotowego postępowania Komisja uznała Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie oraz następców prawnych M i W , czyli J W i M W . Uznanie następców prawnych Mariana Wądołowskiego za strony postępowania wynika wyłącznie ze wskazania go jako adresata decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławcze w Warszawie, czyli z przyczyn formalnych. Przyznanie mu tego statusu nie wynikało zaś z faktu zawarcia umowy cywilnoprawnej z dnia 16 listopada 1954 r. albowiem w świetle powołanej wyżej uchwały I OPS 1/23 nie wywołała ona skutków prawnych w sferze prawa administracyjnego.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja zawiadamia strony postępowania. Jeżeli decyzja repriwatyzacyjna została wydana przez inny organ, stroną postępowania przed Komisją jest ten organ albo inny organ właściwy do rozpoznania sprawy.

5. Konkluzja.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. orzeczono jak na wstępie.

Przewodniczący Komisji
Arkadiusz Myrcha

Pouczenie:

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jana Kazimierza 10, 01-248 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw repriwatyzacji nieruchomości warszawskich, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2024 r. poz. 935; dalej: p.p.s.a.). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47 § 1 p.p.s.a.).

2. Zgodnie z art. 57 § 5 k.p.a. termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru; 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym; 4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej; 5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku; 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Zgodnie z art. 71 Prawa pocztowego Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej dokonał wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych w latach 2016–2025.

3. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

4. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane – na jej wniosek – prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawianiu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego. .

5. Zgodnie z treścią art. 87 § 1 p.p.s.a. strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na decyzję Komisji. Wniosek ten należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie za pośrednictwem Komisji, w terminie siedmiu dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak winy w uchybieniu terminu. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności, której nie dokonała w terminie. Po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w przypadkach wyjątkowych.

6. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a., strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno-biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

7. Zgodnie z treścią art. 49b. § 1 k.p.a., w przypadku zawiadomienia strony zgodnie z art. 49 § 1 lub art. 49a o decyzji lub postanowieniu, które podlega zaskarżeniu, na wniosek strony, organ, który wydał decyzję lub postanowienie, niezwłocznie, nie później niż w terminie trzech dni od dnia otrzymania wniosku, udostępnia stronie odpis decyzji lub postanowienia w sposób i formie określonych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje organ, nie umożliwiają udostępnienia w taki sposób lub takiej formie.

8. Stosownie do treści art. 39 a ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. od decyzji Komisji stronie nie przysługują przewidziane w odrębnych przepisach środki prawne wzruszenia decyzji dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

